

כלי מדיניות בתחום התעסוקה שנוקטות מדינות מפותחות בתגובה למשבר נגיף הקורונה

כתיבה: שלי לוי, עמי צדיק, אליעזר שוורץ | אישור: עו"ד הודיה קין

תאריך: ד' בניסן תש"ף, 29 במרץ 2020

סקירה כלכלית משווה

תוכן עניינים

1	תמצית
3	1. השפעת משבר הקורונה על הכלכלה והתעסוקה – רקע
4	2. סקירת כלי מדיניות אפשריים לסיוע בצמצום הפגיעה בכלכלה ובתעסוקה
4	2.1. צמצום החשיפה של עובדים לנגיף הקורונה במקומות העבודה
4	2.2. תמיכה כלכלית מחליפת שכר לחולים ובני משפחתם
5	2.3. תמיכה כלכלית מחליפת שכר לעובדים הנדרשים לשהות בבידוד ואינם יכולים לעבוד מהבית
5	2.4. תמיכה כלכלית בחברות לצורך שימור מקומות עבודה וערך החברה
6	2.5. תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את עבודתם ובעצמאיים
6	2.6. תמיכה פיננסית בחברות שנפגעו מהירידה בביקושים
7	3. כלי מדיניות שנוקטו בתחום הכלכלה והתעסוקה – סקירה משווה
7	3.1. אוסטרליה
8	3.2. אוסטריה
9	3.3. איטליה
11	3.4. אירלנד
12	3.5. בריטניה
13	3.6. גרמניה
14	3.7. דנמרק
15	3.8. דרום קוריאה
16	3.9. הולנד
17	3.10. ספרד
18	3.11. צרפת
19	3.12. קנדה
21	נספח א' – הצעדים שנוקטו במדינות השונות לפי תחומי הסיוע
24	נספח ב' – מספר החולים ושיעורי התחלואה במדינות שונות

תמצית

מסמך זה נכתב לבקשת הוועדה המיוחדת לענייני עבודה ורווחה והוועדה המיוחדת לענייני ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ועניינו סקירת כלים שננקטו במדינות שונות בתחום התעסוקה וסיוע לעסקים שנקלעו למצוקה בעקבות "משבר הקורונה". בשל הזמן הקצר שעמד לרשותנו לכתיבת מסמך זה המידע המוצג בו מתבסס בעיקר על סקירה שפרסם ה-OECD ב-20 במרץ 2020 ובה פירוט של כלי מדיניות מומלצים העומדים לרשות הממשלות השונות (להלן: הסקירה), וכן על פרסום מה-26 במרץ 2020 ובו הצגה תמציתית של פירוט הצעדים שכבר ננקטו במדינות החברות בארגון ובמדינות נוספות.

במסמך זה נציג את הצעדים שננקטו ב-12 המדינות האלה: אוסטרליה, דנמרק, הולנד, גרמניה, דרום קוריאה, אוסטרליה, קנדה, אירלנד, צרפת, בריטניה, ספרד ואיטליה. הבחירה במדינות אלה נבעה מהרצון להציג את התמודדותן של מדינות מפותחות שונות, בכפוף למידת הפירוט שהוצגה בפרסום ה-OECD. ככלל, המידע שפרסם ה-OECD לגבי כל אחת מהמדינות הינו תמציתי, במקרה שבו היתה נגישות למידע נוסף הוספנו מידע זה. עם זאת, אין באפשרותנו לקבוע עד כמה המידע שפורסם באשר לכל מדינה מציג את מכלול הצעדים בהם נקטה. בנספח למסמך זה מוצגת טבלה המרכזת את המדינות החברות ב-OECD לפי הצעדים שננקטו בתחומים השונים.

יש לתת את הדעת לכך שהמדינות נבדלות ביניהן בהיקף אוכלוסייתן, בהיקף תחלואת הקורונה (ראו נספח ב'), במועד בו החלו ליישם צעדים לצמצום ההדבקה בקרב האוכלוסייה וכפועל יוצא מכך במועד יישומם של צעדים כלכליים שנועדו לסייע למשק להתמודד עם השלכות המשבר. כמו כן, המדינות נבדלות ביניהן במאפייני שוק התעסוקה וכל אחת מהן נכנסה למשבר זה עם שוק עבודה במצב שונה. כך לדוגמה, ישנן מדינות שנכנסו למשבר זה עם שיעורי אבטלה נמוכים מאוד, לעומת מדינות עם שיעורי אבטלה גבוהים יותר שהמשבר רק העמיק. לכך יש להוסיף את השונות במערך הביטחון הסוציאלי שמעמידה המדינה לרשות אזרחיה בימי שגרה, כמו גם את החובות שהיא מטילה על עסקים לצד הסיוע המוצע להם בימי שגרה. משום כך לא ניתן להשוות באופן מלא בין המדינות והמידע המוצג במסמך זה יכול לשמש בעיקר להצגת דוגמאות לצעדים או לדרכי סיוע בהן נקטו המדינות השונות ולא ניתן ללמוד מכך על מידת יעילותם של צעדים אלה.

יש לציין כי מועד עדכון הנתונים של כל אחת מהמדינות בפרסום ה-OECD הינו שונה, ולכן בכל אחת מהמדינות ציינו את מועד העדכון ואת האמצעים בהם נקטה המדינה למניעת הדבקה נכון למועד עדכון זה. מטבע הדברים המידע המתפרסם מתעדכן באופן שוטף בהתאם להחלטות המדיניות במדינות השונות, ולכן המידע במסמך זה מעודכן למועד כתיבתו.

תחילה נציג את הצעדים המרכזיים בהן נקטו מדינות ה-OECD השונות ובהמשך נציג את הצעדים בהם נקטה כל אחת מ-12 המדינות בהן מתמקד מסמך זה. נציין כי המסמך אינו עוסק בישראל שכן עד למועד השלמת המסמך טרם פורסמה במלואה התוכנית הממשלתית המפורטת לסיוע בעקבות המשבר.

מהנתונים במסמך עולה כי במדינות השונות ננקטו מספר כלים לסיוע לעובדים שנפגעו כתוצאה מהמשבר, וכן ניתן סיוע לעצמאיים וחברות. להלן תיאור של חלק מהכלים שנקטו:

סיוע לעובדים חולים או עובדים בבידוד: הרחבת האפשרות לקבלת חופשת מחלה בתשלום על פי ההסדרים הקיימים; הכרה בהידבקות בזמן העבודה כתאונת עבודה; קבלת קצבה מיוחדת מהביטוח הלאומי.

סיוע לעובדים שאינם יכולים להגיע לעבודה בגין ההגבלות השונות: הרחבת האפשרות לעבודה מהבית; הטבות להורים לילדים קטנים שאינם יכולים להגיע לעבודה, הסדרים לחופשה בתשלום בהשתתפות המדינה והמעסיק.

סיוע לעובדים שאיבדו את מקום עבודתם או שמקום העבודה הוציא אותם לחופשה ללא תשלום: הרחבת והקלת הזכאות לקבלת דמי אבטלה; הגדלת הסכומים המשולמים לחסרי הכנסה או בעלי הכנסות נמוכות; סבסוד שכר העובדים על ידי המדינה עד שיעור מסוים מהשכר.

סיוע לעצמאיים ועסקים קטנים: הרחבת האפשרות לקבלת דמי אבטלה בחלק מהמדינות, זכאות לתשלומים סוציאליים אחרים, מענקים חד פעמיים, דחייה ופטור מתשלומים שונים כגון מע"מ ומיסים מקומיים. בחלק מהמדינות ניתן סיוע ממוקד לענפים שנפגעו במיוחד, כגון התיירות.

סיוע כלכלי למפעלים וחברות: סבסוד שכר העובדים על ידי המדינה, השתתפות במימון חופשת המחלה לעובדים, הקלות בהשתתפות בתוכניות ייעודיות לחברות במצוקה, דחיית תשלומים שונים, קרנות ממשלתיות למתן ערבויות וסיוע ישיר.

1. השפעת משבר הקורונה על הכלכלה והתעסוקה – רקע

מאז התפרץ נגיף הקורונה בסין בחודש דצמבר 2019 נחשפו מדינות רבות לנגיף וברבות מהן ננקטו צעדים רבים בניסיון לצמצם את התפשטות הנגיף והתחלואה, ובכלל זה הטלת מגבלות רבות בתחום חופש התנועה והיציאה לעבודה. מעבר להשלכות הבריאותיות של התפרצות הנגיף, לצעדים שנקטו יש השפעה משמעותית על הכלכלה העולמית, לרבות על תחום התעסוקה במדינות השונות. המגבלות השונות שהוטלו הביאו, בין היתר, לצמצום הפעילות הכלכלית העולמית והמקומית בתחומים שונים, ולמציאות זו השפעה ישירה על תחום התעסוקה במספר דרכים:

- אנשים שאובחנו כחולים, מנועים מלהגיע למקומות העבודה ובחלק מהמקרים נדרשים למסגרת טיפולית שאינה מאפשרת עבודה מהבית.
- אנשים שנחשפו לחולים נדרשים להיכנס לבידוד לתקופה מסוימת, וכתוצאה מכך אינם יכולים להמשיך בעבודתם באופן שגרתי, למעט במקרים שמתאפשרת עבודה מהבית.
- במדינות רבות כחלק מצמצום חופש התנועה ננקטו צעדים לצמצום היקף כוח העבודה הפעיל לעובדים חיוניים בלבד, ועובדים רבים הוצאו לחופשה כפויה למשך תקופה של מספר שבועות לפחות.
- הצמצום בפעילות הכלכלית בענפים שונים הביא מטבע הדברים לירידה בנפח הפעילות של חברות ועסקים רבים מצד אחד, ולירידה בביקושים של תושבים רבים מצד שני. מצב זה הביא לפגיעה כלכלית בחברות רבות ובעסקים קטנים, והביא להוצאה של עובדים רבים לחופשה ללא תשלום ואף פיטורין, ובמקרה של עסקים קטנים ועצמאיים לצמצום ניכר ואף השבתה של הפעילות.

כחלק מהיערכות המדינות השונות למאבק בנגיף הקורונה ובמיתון הפגיעה בכלכלה ובעובדים, נקטו המדינות בצעדים שונים. חלק מהצעדים נועדו לסייע באופן ישיר לעובדים ולעסקים (לרבות עסקים קטנים ועצמאיים) שפרנסתם נפגעה כתוצאה מהמצב, וחלקם נועדו לסייע בצמצום הפגיעה הכלכלית בענפים שונים כדי לאפשר שימור של מקומות עבודה עד כמה **חשוב לציין כי קיימת שונות בין המדינות בכלי המדיניות שנקטו, וכן תיתכן שונות בהשפעה וביעילות שלהם בהתאם למאפייני שוק העבודה והכלכלה בכל מדינה.** כמו כן, בחלק מהמקרים מדובר על הרחבה או ייעול של מגננונים קיימים (כגון דמי אבטלה), ובחלקם בכלים חדשים.

ניתן לחלק את כלי הסיוע של הממשלות לשלושה סוגים:

- סיוע באמצעות תקצוב ישיר;
- סיוע באמצעות דחיית מיסים לממשלה (בעיקר מע"מ, מקדמות מס הכנסה וארנונה);
- ערבויות מדינה לאשראי הניתן לעסקים קטנים ועצמאיים על-ידי בנקים וקרנות אשראי.

2. סקירת כלי מדיניות אפשריים לסיוע בצמצום הפגיעה בכלכלה ובתעסוקה:

בסקירה שפרסם ה-OECD נחלקים צעדי המדיניות האפשריים בתחום התעסוקה וסיוע ושמירה על עובדים למספר תחומים, כפי שיוצג להלן:

2.1. צמצום החשיפה של עובדים לנגיף הקורונה במקומות העבודה

במסגרת זו מוצע להרחיב את האפשרות לעבודה מקוונת מהבית ובכך לצמצם את הנוכחות הפיזית במקומות העבודה, לרבות רוטציה בין עובדים בעבודה מהבית ומהמשרד. כמו כן, ניתן להגמיש את שעות העבודה, ובכך לצמצם את הנוכחות בו זמנית של עובדים רבים. מהסקירה עולה כי גם במקומות בהם האפשרות לעבודה מהבית לא הייתה מפותחת עד המשבר מסיבות שונות, יש מקום להרחבת האפשרות בין היתר בהקלת ההליכים הנדרשים לכך והגעה להסכמים נקודתיים בנושא. במקומות בהם לא ניתן לבצע עבודה מהבית, יש מקום לעידוד ארגוני העובדים לנהל משא ומתן לקביעת כללים לצמצום הסיכון לחשיפה של העובדים.

2.2. תמיכה כלכלית מחליפת שכר לחולים ובני משפחתם

הכלי הבסיסי לתמיכה בעובדים שאובחנו כחולים בנגיף הוא באמצעות חופשת מחלה בתשלום. מעבר לתמיכה הכלכלית בחולים, מנגנון יעיל של חופשת מחלה בתשלום יקטין את הסיכון שעובדים שאינם זכאים לתשלום יימנעו מדיווח על מחלתם או ימשיכו להגיע לעבודה כדי להימנע מפגיעה כלכלית, ובכך יגבירו את הסיכון שעמיתיהם ידבקו אף הם.

עם זאת, קיימת שונות בין המדינות השונות לגבי המנגנונים לתשלום חופשת מחלה, וכן קיימת שונות בין עובדים שכירים לעצמאיים ועובדים זמניים. בחלק מהמדינות קיימים הסדרים כלליים יותר ובחלקן יש הסדרים וולונטריים לקבוצות עובדים שונות לרבות עצמאיים. על פי הנתונים, ישנם מספר כלים אפשריים בהם ניתן לנקוט ביחס לחופשת מחלה בתשלום כפי שנעשה בכמה מדינות, לרבות:

- הרחבת האפשרות לחופשת מחלה גם לעובדים זמניים, חלקיים וכדומה, לרבות עצמאיים;
- קיצור משך הזמן המזכה בתחילת תשלום ימי מחלה מהמדינה, לרבות לעצמאיים;
- הארכת תקופת התשלום של דמי המחלה, או תמיכה מחליפת שכר אחרת;
- הקלת ההליכים הנדרשים לקבלת חופשת מחלה, כך שניתן להתבסס על הצהרת העובד גם ללא המצאת אישורים רפואיים;
- שיפוי מעסיקים בגין המשך תשלום גם בעת היעדרות עקב הידבקות בנגיף.

¹ OECD, [Supporting people and companies to deal with the Covid-19 virus: Options for an immediate employment and social-policy response](#), March 20th 2020.

2.3. תמיכה כלכלית מחליפת שכר לעובדים הנדרשים לשהות בבידוד ואינם יכולים לעבוד מהבית

אחת ההשלכות המשמעותיות של התפשטות נגיף הקורונה היא כניסתם לבידוד של עובדים רבים (לרבות עצמאיים) שהיו במגע עם חולים מוכרים או חזרו לארצם ממדינות שונות. אמנם העובדים אינם מוגדרים כחולים, אך נמנעת מהם האפשרות להגיע לעבודה, למעט במקרים בהם ניתן לבצע את העבודה מהבית. בחלק מהמדינות ההיעדרות בגין בידוד נחשבת כמזכה בחופשת מחלה, במדינות אחרות העובד ממשיך לקבל את שכרו (ייתכן והמעסיקים מקבלים שיפוי ממשלתי), ובמדינות אחרות ניתן לקבל חלף שכר מהמוסד לביטוח לאומי או מפוליסות ביטוח ייחודיות למצבים כאלה. בהתייחס לעצמאיים המצב מורכב יותר, אם כי במדינות שונות כגון גרמניה גם עצמאיים שהצורך שלהם לשהות בבידוד מוצדק, עשויים להיות זכאים לסיוע כלכלי בדומה לחולים.

מהסקירה עולה כי הצעדים העיקריים שניתן לנקוט בהם לסייע לעובדים בבידוד הם:

- קביעת כללים שיכירו בעובדים בבידוד לצורך זכאות לחופשת מחלה בתשלום;
- שיפוי מעסיקים בגין תשלום חופשת מחלה גם לעובדים בבידוד;
- הבטחת מתן תמיכה כלכלית גם לעובדים שאינם שכירים ושוהים בבידוד.

2.4. תמיכה כלכלית בחברות לצורך שימור מקומות עבודה וערך החברה

כאמור, אחת ההשפעות הישירות של ההאטה הכלכלית היא פגיעה בנפח הפעילות של חברות עסקיות רבות גם אם זמנית, וכתוצאה מכך הוצאת עובדים לחופשה ואף פיטורין. אחד הלקחים מהמשבר הכלכלי בשנת 2008 הוא חשיבותן של תוכניות סיוע לטווח קצר (short-time work) (STW) schemes). במסגרת זו במדינות שונות קיימות תוכניות שנועדו לסייע לחברות ומפעלים שנקלעו למצוקה כלכלית זמנית כדי לשמר את המשרות הקיימות ולאפשר שיקום כלכלי.

במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה, במדינות רבות הורחבו התוכניות הקיימות, ואף נקבעו אפיקי סיוע חדשים. כך למשל, בגרמניה נדרשת בשגרה פגיעה בשליש מכוח העבודה בחברה כדי לקבל סיוע במסגרת התוכנית הקיימת, וכעת ניתן לקבל סיוע גם אם קיימת פגיעה רק ב-10% מכוח העבודה בחברה. כמו כן, המדינה מפצה גם בגין התשלומים הסוציאליים עבור רכיבי השכר שנפגעו, ושיעור הפיצוי הניתן הוגדל. במדינות אחרות הוארך משך הזמן בו ניתן לקבל סיוע, ונקבעו הקלות נוספות להצטרפות לתוכניות.

אפיק סיוע נוסף הוא השתתפות המדינה במימון שכר העובדים בחברות שנפגעו, בשיעור כזה או אחר. כך למשל, בפורטוגל עובדים בחברות שנקלעו למצוקה מקבלים שני שלישים משכרם, והביטוח הלאומי משפה את החברה בשיעור של 70%.

חשוב לציין שבמדינות שונות שנקבעו בהן תוכניות סיוע מיוחדות לתקופה זו, המימון נחלק בין המדינה, המעסיקים והעובדים. בדנמרק הממשלה הגיעה להסדר עם הארגונים כי הממשלה

תסבסד 75% מהשכר (עד תקרה מסוימת), המעסיקים יממנו את 25% הנותרים, והעובדים על חשבונם חמישה ימי חופשה.

בנוסף, במדינות שונות מנוצלת תקופה זו להכשרות מקצועיות (גם מקוונות) כדי להשביח את כוח העבודה לעתיד. כך למשל, בצרפת מעודדים חברות להיעזר בסבסוד ממשלתי מקרן לסיוע בהכשרה מקצועית (כחלופה לתוכניות הסיוע לחברות במצוקה הקיימות לטווח קצר) שבשגרה נועדה לסייע בהכשרה מקצועית לחברות העוברות שינויים מקצועיים וארגוניים.

2.5. תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את עבודתם ובעצמאיים

אחת ההשלכות הישירות של המצב הכללי היא אובדן מקום העבודה של עובדים רבים, פגיעה בפעילות העסקית של עצמאיים רבים כתוצאה מהירידה בביקושים לשירותים מסוימים, ופגיעה ישירה בענפים מסוימים כגון תיירות, תרבות, מסעדות ועוד. הפגיעה הכלכלית היא מיידית בטווח הקצר וצפויה להשפיע גם בטווח הבינוני. הפגיעה הכלכלית במשפחות עשויה להשפיע גם על יכולתן להמשיך בתשלומי שכר הדירה והשירותים השונים.

בחלק מהמדינות קיימים מנגנונים מפותחים לתמיכה במובטלים או בעלי הכנסות נמוכות, והסיוע הישיר נעשה בין היתר באמצעות מנגנונים אלו. במדינות בהן המנגנונים היו מפותחים פחות ננקטו צעדי חירום להרחבת והגמשת הכללים כדי לסייע לעובדים שנפגעו. בהקשר זה נציין כי אחת הקבוצות הפגיעות יותר היא העצמאיים, שכן במדינות רבות הם אינם מבוטחים בביטוח סוציאלי בדומה לשכירים. עם זאת, מציינת הסקירה כי במדינות מסוימות כגון אוסטרליה, ספרד, צרפת וקנדה הורחבו הזכויות של העצמאיים בתחום האבטלה בתקופה שקדמה למשבר, ובמדינות אחרות ניתנו פתרונות בגין המשבר. בין הצעדים שניתן לנקוט על פי ה-OECD ניתן למנות:

- הרחבת הזכאות להטבות למובטלים גם לעובדים שאינם שכירים ומבוטחים;
- הרחבת והקלת הזכאות להטבות ייעודיות למשפחות בעלות הכנסות נמוכות;
- בחינת האפשרות למענקים חד פעמיים לעובדים שנפגעו;
- דחיית היישום של רפורמות שנקבעו במדינות שונות (כגון צרפת) להקשחת תנאי הזכאות להטבות למובטלים.
- דחייה של פינוי מדיר של עובדים שנפגעו, דחיית תשלומי משכנתאות ותשלומים בגין שירותים שונים.

2.6. תמיכה פיננסית בחברות שנפגעו מהירידה בביקושים

כאמור, חברות ועסקים רבים נפגעו כתוצאה מהירידה בביקושים בתחומים השונים, והממשלות השונות נקטו במספר צעדים לסיוע בנושא. הסיוע במדינות השונות נעשה במספר אפיקים לרבות הקמת קרנות למתן ערבויות כדי להזרים כספים לחברות, ביטול או דחיה של מיסים

ותשלומים שונים, ומתן מענקים חד פעמיים בעיקר לעסקים קטנים. כך למשל, בבריטניה הופעלה תוכנית מיוחדת המעניקה ערבות בשיעור של 80% להלוואות לעסקים קטנים ובינוניים ומימון להיטלים ותשלומי ריבית; ניתן פטור ממסים מסוימים בין היתר לעסקים בתחום התיירות, ומשולם מענק חד פעמי בסכום של 3,000 ליש"ט לכל העסקים הקטנים שנפגעו בעלות תקציב כוללת של 2 מיליארד ליש"ט. בגרמניה הקלו את התנאים לקבלת דחיה בתשלומי מיסים, וכן הוקפאה הטלת עיצומים בגין איחור בתשלומי מיסים שונים. בנוסף הורחב הסיוע לחברות המצויות בבעיות נזילות באמצעות קרנות וערבויות.

כאמור, במדינות שונות הממשלה מסבסדת לחברות את התשלומים בגין ימי מחלה או שכר עובדים שאינם מגיעים לעבודה עקב המצב המיוחד.

3. כלי מדיניות שנוקטו בתחום הכלכלה והתעסוקה - סקירה משווה

בעקבות ההשפעה של ההתמודדות עם משבר הקורונה על הכלכלה והתעסוקה, נקטו המדינות השונות בכלי מדיניות כדי לצמצם את הפגיעה ולסייע לעובדים שנפגעו. בפרק זה מוצגים כלי מדיניות שנוקטו בחלוקה לפי מדינות, כאשר ביחס לחלק מהמדינות מוצג מידע מפורט יותר וביחס לחלקן התייחסות כללית, בהתאם למידת הפירוט המוצגת בפרסום ה-OECD. בנספח למסמך זה מוצגת טבלה המרכזת את המדינות החברות ב-OECD לפי הצעדים שנוקטו בתחומים השונים.

3.1. אוסטרליה

עדכון אחרון: 24 במרס 2020.

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: באוסטרליה הוחלט לסגור למשך חצי שנה לפחות שירותים שונים, ובהם: מסעדות, בתי קפה, חדרי כושר, אתרי ספורט ומקומות עבודה. נכון למועד הדיווח מוסדות החינוך עדיין פתוחים, אך כמה מהמדינות באוסטרליה הביעו את כוונתן לסגור את מוסדות החינוך.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: אוסטרליה הרחיבה והקלה באופן זמני את תנאי הזכאות לקבלת קצבת אבטלה (Income Support payment) כך שתכלול, בין השאר, עצמאיים. בנוסף, מקבלי קצבת אבטלה זכאים גם לקצבת קורונה (coronavirus supplement) קצבה חדשה שתשולם במשך חצי שנה ותעמוד על 550 דולר אוסטרלי לשבועיים (1,100 דולר אוסטרלי לחודש). בנוסף, אוסטרליה מאפשרת למובטל או למי שהיקף עסקיו פחת ב-20% ומעלה למשוך מקרן הפנסיה שלו שני תשלומים של עד 10,000 דולר אוסטרלי כל אחד, תשלום ראשון בשנת 2019/2020 ותשלום שני בשנת 2020/2021. משיכות אלה פטורות ממס.

אוסטרליה מציעה לבעלי שכר נמוך, ובהם לגמלאים ולמקבלי קצבאות ביטחון סוציאלי, שני מענקים בגובה 750 דולר אוסטרלי כל אחד, כאשר הראשון ישולם החל מ-31 במרס והשני ישולם

ישולם החל מ-13 ביולי. אדם עשוי להיות זכאי לשני התשלומים, אולם מקבלי קצבת קורונה החדשה, שעומדת כאמור על 550 דולר אוסטרלי, לא יהיו זכאים לתשלום השני.

אוסטרליה מסייעת גם לגמלאים בדרכים שונות, לדוגמה, גמלאים יזכו להפחתה של 50% בשיעור דמי הניהול השנתיים הנגבים מקרן הפנסיה שלהם בכל אחת מהשנים 2019-2020 ו-2020-2021. כמו כן, גובה מבחני ההכנסה/הון לקביעת גובהה של קצבת זקנה (Age pension) הופחת כך שקצבתם של כחצי מיליון ממקבלי הקצבה תגדל ב-324 דולר אוסטרלי במוצע

סייע לחברות לצורך הסתגלות ושימור מקומות עבודה: באוסטרליה ישנה אפשרות למעסיקים לבצע הכשרה מקצועית באמצעות חניכות (Apprenticeship), כלומר תכנית המאפשרת הכשרה, חניכה מקצועית והשמת עובדים מקצועיים במקומות העבודה בשותפות בין המדינה למעסיקים. על מנת לשמר תכנית זו בתקופת ההתמודדות עם הקורונה מציעה המדינה למעסיקים קטנים סובסידיה בגובה של עד 50% משכר החניך למשך תשעה חודשים (מינואר 2020 ואילך). אם המעסיק אינו יכול לשאת בעלות שכרו של החניך, וימצא מעסיק אחר המסוגל להמשיך את החניכה בעסקיו, מעסיק זה יהיה זכאי לסובסידיה המוצעת. מדובר בסובסידיה בהיקף של עד 21,000 דולר לעובד לתשעה חודשים והיא מיועדת לסייע לכ-70,000 עסקים קטנים ובהם 117,000 עובדים.

סייע כלכלי לחברות שנקלעו למצוקה: אוסטרליה פועלת לסייע לעסקים באמצעות הבטחת תזרים מזומנים בתקופת משבר הקורונה בכמה דרכים: חברות קטנות ובינוניות וארגונים ללא מטרות רווח המעסיקים עובדים והעומדים בתנאים מסוימים זכאים למענק פטור ממס בגובה של עד 100,000 דולר אוסטרלי המיועד למימון הוצאות שוטפות (שכירות, חשמל וכדומה); קביעה כי בחצי שנה הקרובה יועלה הרף בו נושים יכולים להוציא דרישה סטטוטורית לחברה והוארך הזמן בו על החברות החייבות להיענות לדרישות סטטוטוריות אלו; הגדלה של הפחתת שווי הנכסים המותרת בחוק (Instant asset write-off)² מ-30,000 דולר אוסטרלי ל-150,000 דולר אוסטרלי והרחבת הזכאות כך שתכלול כל עסק עם מחזור עסקים של עד 500 מיליון דולר אוסטרלי (על העסק להיות בעל מחזור של לכל הפחות 50 מיליון); הגדלת האפשרות לרישום פחת מואץ להשקעות של חברות עבור השקעות שיבוצעו עד חודש יוני 2021.

3.2. אוסטרליה

מועד עדכון: 23 במרץ 2020.

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: כל החנויות, פרט לשירותים חיוניים, נסגרו עד להודעה חדשה, בתי ספר סגורים, מגבלות על נסיעות ועל התכנסויות גדולות.

² הפחתת השווי של נכסים בהם מחזיקה חברה על מנת להקטין את הרווחים הרשומים של החברה.

הוכרז צו לגבי נקיטת אמצעי היגיינה תעסוקתית, אמצעים ארגוניים ואמצעי הגנה אישיים להגנה על עובדים מפני סיכונים הקשורים לחשיפה לסוכנים ביולוגיים.

סיוע בהתמודדות עם צרכי טיפול בלתי צפויים: עובדים עם ילדים מתחת לגיל 14 יכולים לקבל חופשה נוספת עד שלושה שבועות. עד סוף אפריל 2020 הממשלה תחזיר למעסיקים שליש מעלות השכר של עובדים בחופשה מיוחדת זו. חלק מבתי הספר ומתקני הטיפול בילדים נותרים פתוחים, עם צוות בסיסי, במטרה לדאוג לילדים של עובדי שירותים חיוניים.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: ניתן להגיש לשירות התעסוקה (PES) בקשות לדמי אבטלה ולסיוע באבטלה באופן מקוון או בטלפון ללא ביקור אישי.

סיוע לחברות להתאים את זמן העבודה ולשמור על משרות: סוג חדש של תכנית עבודה לזמן קצר ("Corona Kurzarbeit", להלן "התוכנית"), זמינה במשך שישה חודשים:

- במקרה של קשיים כלכליים "זמניים, לא עונתיים" (כמו בגין ירידה במכירות) כתוצאה מנגיף הקורונה, לעובדי החברה יש אפשרות להפחית את שעות עבודתם ב-90%-10% למשך 3 + 3 חודשים (בתקופת החישוב ניתן להפחית את שעות העבודה ל-0 שעות באופן זמני).
- הסיוע הכספי זמין עבור חברות קטנות וגדולות בכל הענפים; תנאי מוקדם לשימוש הוא חברות בהסכם שותפות סוציאלי (Social partner agreement)³. כמו כן, יש להשתמש מראש בימי החופשה הנצברים ובחופשות החג של העובד.
- על המעסיקים להתחייב לשלם פיצוי לזמן קצר, לפחות עד 90% (עבור משכורת ברוטו עד 1,700 אירו), 85% (עבור משכורת עד 2,685 אירו) ו-80% (עבור משכורת בין 2,685 אירו ל-5,370 אירו) מהמשכורת הקודמת נטו; בסופו של דבר, הנטל הכספי של החברות (למשל באמצעות דמי ביטוח לאומי) נותר נמוך מאוד באמצעות "התוכנית".
- יש לשמור על רמת התעסוקה בחברות במהלך תקופת "התוכנית" וחודש מעבר לכך.

תמיכה כספית לחברות שנפגעו מירידת הביקוש: הוקצו 100 מיליון אירו להבטחת הלוואות עבור חברות קטנות ובינוניות בענף התיירות כדי להקל על קשיי הנזילות. 10 מיליון אירו נוספים להבטחת הלוואות. תשלומי המס נדחו. הממשלה גם הודיעה על רפורמות רגולטוריות כדי להציע באופן זמני הקלה לחברות במצוקה כלכלית. באופן זמני, הועלה הרף בו נושים יכולים להוציא דרישה סטטוטורית לחברה והוארך הזמן בו על החברות החייבות להיענות לדרישות סטטוטוריות אלו. החבילה כוללת גם סעד זמני לדירקטורים מכל אחריות אישית למסחר בעת פירעון.

3.3. איטליה

³ השתתפות המעסיק בהסכם קיבוצי, המהווה נוהג נפוץ באוסטריה.

מועד עדכון: 17 במרץ 2020.

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: הגבלות תנועה הדוקות גם בתוך הערים, מותרת התנועה ופעילות של חנויות לצרכים חיוניים בלבד; עבודה מהבית הפכה לברירת מחדל במגזר הציבורי, ובמסגרת זו ניתנה הקלה המכרזים לרכישת מחשבים ניידים במגזר הציבורי; מתן סבסוד לחברות פרטיות לרכישת אמצעי מיגון לשמירה על העובדים, והטבות מס.

תמיכה כלכלית (חלף שכר) לעובדים חולים ובני משפחתם: עובדים שנדבקו בזמן העבודה יוכרו כנפגעי תאונת עבודה.

תמיכה כלכלית בעובדים בבידוד שלא יכולים לעבוד מהבית: עובדים שנכנסו לבידוד בהתאם להנחיות הרשויות, וכן עובדים הנעדרים מהעבודה בגין מגבלות רפואיות (מערכת חיסונית פגיעה) זכאים לחופשת מחלה בתשלום. מעסיקים יכולים לקבל החזר מהמדינה על התשלום בגין ימי מחלה.

סיוע בהתמודדות עם צרכי טיפול בלתי צפויים: כתוצאה מההגבלות השונות נקבעו מספר הסדרים להורים לילדים, לרבות:

- 15 ימי חופשה בתשלום של 50% משכרם להורים לילדים עד גיל 12 עד תקרה של 600 אירו או 1,000 אירו לעובדים במערכת הבריאות ובמגזר הציבורי; חופשה ללא תשלום להורים לילדים בגילאים 12-16; עצמאיים להם ילדים עד גיל 12 (או ילדים בעלי צרכים מיוחדים בגילאים מבוגרים יותר) זכאים ל-15 ימי חופשה בתשלום של 50% מהכנסתם ותשלום ההפרשות הסוציאליות, או למענק בסכום 600 אירו אם תוכנית הפנסיה שלהם מנוהלת במוסד לביטוח לאומי. עצמאיים שאין להם תוכנית פנסיה בביטוח הלאומי יכולים לקבל את המענק.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: מענק של 600 אירו ופטור ממסים לרוב העצמאיים והעובדים העונתיים בתחומי התיירות, החקלאות והתרבות ובידור (אומנים מופיעים); מענק של 100 אירו לשכירים בעלי הכנסות מתחת ל-40,000 אירו; הקמת קרן ממשלתית לסיוע לעצמאיים שאינם מבוטחים בביטוח פנסיוני בביטוח הלאומי, הקריטריונים להקצאה מהקרן ייקבעו בהמשך; הקלה בתנאים הבסיסיים לזכאות לקבלת תשלום הכנסה בסיסית (income scheme).

סיוע לחברות להתאים את זמן העבודה ולשמור על משרות: הרחבת אפיקי הסיוע הקיימים לחברות בקשיים כלכליים (Short-time work schemes) לכלל החברות.

תמיכה כספית לחברות שנפגעו מירידת הביקוש: הרחבה משמעותית של האשראי הממשלתי לעסקים קטנים ובינוניים לרבות הקלה בתנאי הזכאות, והגדלת הערבות הבסיסית לסכום של 5 מיליון אירו ופטור מאגרות לתקופה של 9 חודשים; תמיכה כלכלית נוספת לעסקים קטנים

ובינוניים שנפגעו ישירות מהמשבר, ומתן ערבויות גם לחברות שלא זכאיות בשגרה לערבויות מדינה; הקצאה של 700 מיליון אירו לחברות התעופה שנקלעו לקשיים (Alitalia, Air Italy), ותשלומים בסיסיים לעובדיהם (Income support).

סיוע לעובדים חסרי ביטחון מבחינה כלכלית להישאר בבתיהם: דחייה זמנית של תשלומי משכנתאות.

צעדים כנגד פיטורים מסיבות כלכליות: השעיה לחודשיים של פיטורים מסיבות כלכליות.

3.4. אירלנד

מועד עדכון: 23 במרץ 2020.

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: בתי הספר סגורים, מגבלות על נסיעות, אסיפות גדולות אסורות, אמצעי הרחקה חברתית ועידוד עבודה מהבית כאשר ניתן.

תמיכה כלכלית (חלף שכר) לעובדים חולים ובני משפחתם: כללים למתן דמי מחלה וקצבת רווחה משלימה ישונו כדי לסייע במניעת התפשטות וירוס קורונה. משמעות השינויים היא שאם עובד מאובחן או נחשד ונדרש מבחינה רפואית לבידוד עצמי, הוא יכול לקבל הבטחת הכנסה מבלי שיצטרך להמתין 6 ימים ובשיעור גבוה מאשר בעבר. מבחן הכנסה לקצבת רווחה משלימה יוסר אם אדם נדרש מבחינה רפואית לבודד את עצמו או נמצא מאובחן.

תמיכה כלכלית בעובדים בבידוד שלא יכולים לעבוד מהבית: ישנם הליכי חקיקה שמטרתם לאפשר לעובדים הנדרשים לבידוד עצמי לקבל הבטחת הכנסה, כולל עצמאיים. מבחן הכנסה לקצבת רווחה משלימה יוסר אם אדם מאובחן או נדרש מבחינה רפואית לבידוד עצמי.

סיוע בהתמודדות עם צרכי טיפול בלתי צפויים: עובדים רשאים לצאת לחופשה של 3 ימים בתקופה של 12 חודשים, או של 5 ימים בתקופה של 36 חודשים, בגין כוח עליון. העובד יכול לבקש ממעסיקו לקחת את כל ימי החופשה האלה ברצף.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: נקבע תשלום חדש לאבטלה בגין מגפת הקורונה. התשלום יהיה זמין לכל העובדים והעצמאיים אשר איבדו את עבודתם בגלל הירידה בפעילות הכלכלית שנגרמה על ידי המגפה. לקבלת התשלום יש למלא טופס בקשה בן עמוד אחד, והתשלום הוא לתקופה של 6 שבועות בסך של 203 אירו לשבוע עבור מחפשי העבודה.

סיוע לחברות להתאים את זמן העבודה ולשמור על משרות: סבסוד שכר במטרה לאפשר למעסיקים לשלם לעובדיהם במהלך המגיפה. המעסיקים יקבלו מהממשלה החזר פטור ממס בשיעור של עד 70% אחוז משכרו של העובד עד לתקרה של 410 אירו לשבוע לעובד, זהו תשלום שווה ערך ל-70% מההכנסה השבועית נטו עבור עובד בעל הכנסה שנתית של 38,000 אירו. כמו

כן, תוכנית התמיכה לזמן קצר (STWS) היא תשלום הבטחת הכנסה (סוג של הטבה למחפשי עבודה) לעובדים שהוצבו באופן זמני בשבוע עבודה קצר יותר.

תמיכה כספית לחברות שנפגעו מירידת הביקוש: דחיית תשלומי מס בולים⁴ ותמיכה נרחבת בעסקים קטנים ובינוניים.

סיוע לעובדים חסרי ביטחון מבחינה כלכלית להישאר בבתייהם: הממשלה וחמישה בנקים גדולים הסכימו כי לקוחות שנפגעו מהתפרצות הקורונה יקבלו דחיה בתשלומי המשכנתה של שלושה חודשים.

3.5. בריטניה

מועד עדכון: 27 במרץ 2020.

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: סגר הדוק למעט שירותים חיוניים; בתי הספר סגורים למעט מקומות ייעודיים לילדי עובדים חיוניים; עידוד לעבודה מהבית כאשר ניתן.

תמיכה כלכלית (חלף שכר) לעובדים חולים ובני משפחתם: זכאות לחופשת מחלה מהמעסיק מהיום הראשון במקום מהיום הרביעי בשגרה (טעון תיקון חקיקה וישולם רטרואקטיבית). עובדים שאינם זכאים לחופשת מחלה ממקום העבודה, עשויים להיות זכאיים לקצבה (בדומה לאובדן כושר עבודה/נכות) מהיום הראשון במקום מהיום השמיני.

תמיכה כלכלית בעובדים בבידוד שלא יכולים לעבוד מהבית: זכאות לדמי מחלה גם לעובדים בבידוד שאינם יכולים לעבוד מהבית.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: הגדלת קצבאות הבטחת הכנסה (Universal Credit standard allowance) בסכום של 1,000 ליש"ט לשניים עשר החודשים הקרובים. גם עובדים ששכרם נפגע יכולים לקבל השלמה ממערכת הרווחה; הגדלת הזיכוי הבסיסי במס; עובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום יכולים לקבל 80% משכרם עד תקרה של 2,500 ליש"ט לחודש; עצמאיים עם רווחים ממוצעים מתחת 50,000 ליש"ט עשויים להיות זכאיים למענק בסכום של 80% מהרווחים (עד תקרה של 2,500 ליש"ט לחודש) לתקופה של שלושה חודשים לפחות במסגרת תוכנית ייעודית לעצמאיים (Self-employment Income Support Scheme (SEISS)). התוכנית תיכנס לתוקף בחודש יוני, ועד אז עצמאיים יוכלו לקבל הבטחת הכנסה (בכפוף לעמידה בתנאים הבסיסיים) בגובה דמי המחלה המשולמים לשכירים.

⁴ מס בולים באירלנד מוטל על חוזים, שיעור המס הוא 1% בעסקאות דירות מגורים עד 1 מיליון אירו, ו-2% לכל סכום מעבר לכך.

Irish Tax and Custom, [Stamp Duty](#), כניסה: 29 במרץ 2020.

סיוע לחברות להתאים את זמן העבודה ולשמור על משרות: חברות וארגונים שנקלעו לקשיים יכולים לקבל מענק מהממשלה כדי לממן 80% משכרם של העובדים שלא פוטרו אך אינם בפועל בגלל משבר הקורונה, עד לתקרה של 2,500 ליש"ט לחודש.

תמיכה כספית לחברות שנפגעו מירידת הביקוש: הממשלה מציעה מספר כלי סיוע לחברות שנפגעו כלכלית מהמצב, לרבות: דחייה בתשלומי מע"מ; מימון ממשלתי לחופשת מחלה עבור ארבעה עשר ימים לחברות המעסיקות עד 200 עובדים; הלוואות ייעודיות למעסיקים; ביטול מיסוי מקומי לעסקים קטנים לרבות בענף התיירות למשך שנה; מענק כספי לעסקים זעירים בסכום של 3,000 ליש"ט.

סיוע לעובדים חסרי ביטחון מבחינה כלכלית להישאר בבתיהם: ננקטים כמה כלי מדיניות, לרבות דחייה בתשלומי משכנתאות ועיכוב בפינוי דיירים המתגוררים בשכירות בדיוור הציבורי או בשוק הפרטי.

3.6. גרמניה

תאריך עדכון 18 במרס 2020

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: בתי הספר והאוניברסיטאות סגורים, ישנן הגבלות על תנועה, חנויות לא חיוניות ומוסדות ציבוריים סגורים וישנו איסור על התקהלויות. בפרסום ה-OECD נכתב כי גרמניה מעודדת עבודה מרחוק כשניתן.

תמיכה כלכלית בעובדים בבידוד שלא יכולים לעבוד מהבית: עובדים שאינם יכולים לעבוד מהבית ימשיכו לקבל שכר והמעסיקים יפוצו על-ידי הממשלה. עובד שלקה בקורונה ימשיך גם הוא לקבל שכר ומעסיקו יפוצה על-ידי משרד הבריאות מכוח חוק (The Infection Protection Act).

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: עצמאיים ופריילנסרים יקבלו מהמדינה פיצוי על אובדן ההכנסות בהתבסס על דיווח הכנסותיהם למס הכנסה בשנה הקלנדרית הקודמת. עצמאי בעל אישור רפואי המעיד כי נדבק בקורונה יוכל לקבל בנוסף קצבה מחליפת שכר המשולמת על-ידי רשות הבריאות. בנוסף, סוכנות התעסוקה הממשלתית (The Federal Employment Agency) משלמת קצבה זמנית שנועדה לפצות על היקף הירידה בשעות העבודה. גובה הקצבה יעמוד על 67% מהירידה בשכר (לעובדים ללא ילדים על 60%) והמעסיקים יקבלו פיצוי בגין הפרשותיהם למוסד לביטוח לאומי על חלק זה.

סיוע לחברות לצורך הסתגלות ושימור מקומות עבודה: בעבר, חברות שהירידה בהיקף פעילותן בשל התפתחויות כלכליות השפיעה על 30% מכוח העבודה קיבלו מהמדינה סיוע, וכעת הוחלט כי כל עסק שמשבר הקורונה השפיע על 10% מכוח העבודה יהיה זכאי לסיוע זה, והוא חל גם על עובדים זמניים.

סיוע כלכלי לחברות שנקלעו למצוקה: גרמניה הצהירה על כוונתה לפעול באינטנסיביות על מנת להבטיח את תזרים המזומנים של העסקים בגרמניה והסמיכה את הבנק המרכזי של גרמניה להעמיד לרשות החברות הלוואות בסכום כולל של 610 מיליארד דולר.

3.7. דנמרק

תאריך עדכון 25 במרס 2020

צעדי מדיניות שנקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: בתי הספר והאוניברסיטאות סגורים, כל מקומות המסחר הלא-חיוניים ומקומות ציבוריים סגורים. אסורה התקהלות של יותר מ-10 אנשים ויש הנחיות להתנהלות במרחב הציבורי. כל עובדי המגזר הציבורי הונחו להישאר בבית עד ה-14 באפריל, למעט עובדים חיוניים. המגזר הפרטי התבקש לאפשר לעובדיו לעבוד מהבית ולאפשר יציאה לחופשה שנתית.

תמיכה כלכלית (חלף שכר) לעובדים חולים ובני משפחתם: הממשלה מממנת באופן מלא את ימי המחלה של חולי הקורונה. עד למשבר הקורונה, 30 ימי המחלה הראשונים של שכיר מומנו על ידי המעסיק ועצמאי היה זכאי לימי מחלה מהמדינה רק לאחר שבועיים מחלה. בעקבות המשבר החליטה דנמרק לבטל את שני התנאים האלה והמדינה מממנת את ימי המחלה בגין קורונה באופן מלא.

תמיכה כלכלית בעובדים בבידוד שלא יכולים לעבוד מהבית: הושגה הסכמה בין ארגוני העובדים לארגוני המעסיקים לחרוג מההסכמים הקיבוציים ולאפשר למעסיקים בתחומים שבהם לא ניתן לעבוד מהבית (בעיקר בתי מלון ומסעדות) לחייב את עובדיהם לצאת לחופשה.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: עצמאיים ופריילנסרים שבשל הקורונה ספגו ירידה של 30% ומעלה במחזור עסקיהם יכולים לקבל תמיכה בגובה של עד 75% מאובדן ההכנסות (מקסימום 3,100 אירו לחודש) במשך שלושה חודשים. משבר הקורונה לא יביא לפגיעה בזכויותיהם של המובטלים, והם יהיו פטורים מעמידה במבחן תעסוקה ובחיפוש עבודה בתקופה זו.

סיוע לחברות לצורך הסתגלות ושימור מקומות עבודה: הסכם משולש שנחתם בין המדינה, המעסיקים וארגוני העובדים ב-15 במרס ייסד מנגנון סיוע זמני לשלושה חודשים. במסגרת מנגנון זה עסקים שמחזור עסקיהם ירד יכולים להוציא את עובדיהם לחופשה והממשלה תישא ב-75% מעלות שכרם של עובדים אלה (עד 3,100 אירו), המעסיק יישא ב-25%, וממכסת ימי החופשה השנתית של העובד ינוכו 5 ימי חופשה. הסיוע מותנה בכך שאף אחד מהעובדים לא יפוטרו בתקופה זו מסיבות כלכליות. במקרה של עובדים שעתיים (ללא הודעה מוקדמת) המדינה תישא ב-90% מעלות שכרם (עד 3,500 אירו). בנוסף, עסקים שמחזור עסקיהם ירד בהיקף של 30% ומעלה יקבלו במשך שלושה חודשים סיוע שמטרתו לסייע להם במימון של עד

מהוצאותיהם הקבועות. עסקים שנאלצו לסגור באופן מלא בשל הסגר יקבלו מימון מלא של הוצאותיהם הקבועות.

3.8. דרום קוריאה

מועד עדכון: 24 במרץ 2020.

צעדי מדיניות שנקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: בתי הספר נסגרו עד ל-6 באפריל 2020. בדרום קוריאה הדגש הוא על ביצוע בדיקות המוניות לאוכלוסייה ובידוד לנבדקים שתוצאת הבדיקה נמצאה חיובית, ולא על סגרים המוניים וסגירת מקומות עבודה. בנוסף, ישנן הנחיות לשמירה על מרחק במקומות עבודה מאוכלסים בצפיפות (כמו מוקדים טלפוניים) ועידוד עסקים לאפשר עבודה מרחוק לשם הפחתת זיהומים קהילתיים.

תמיכה כלכלית (חלף שכר) לעובדים חולים ובני משפחתם: עובדים חולים שנמצאים בבידוד או עובדים מאושפדים, זכאים לחופשה בתשלום מהמעסיק או דמי מחיה מהממשלה. במקרה הראשון, המעסיקים יכולים לבקש מהממשלה החזר בגין עלות החופשה בתשלום החל מה-17 בפברואר 2020. הסדר זה חל גם ביחס לעובדים הנדרשים לשהות בבידוד ואינם יכולים לעבוד מהבית.

סיוע בהתמודדות עם צרכי טיפול בלתי צפויים: KRW 50,000 ליום במשך חמישה ימים משולמים לעובדים אשר (1) סבא וסבתא, הורים, בן זוג, הורים של בן / בת זוג, ילדיהם ונכדיהם נמצאו חולים בקורונה או מראים תסמינים של המחלה; (2) ילדיהם נשארים בבית בגלל דחיית פתיחת בית הספר.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: תמיכה כספית בפריסה ארצית, כולל מתן קצבאות מחייה לשעת חירום והפחתת דמי ביטוח הבריאות, תוענק למשקי-בית מעוטי הכנסה עקב אובדן מקומות עבודה וסגירת עסקיהם. מעבר לכך, שוברי קנייה ניתנים למשקי בית עם הכנסה נמוכה. התקציב המשלים שהועבר ב-17 במרץ כולל סובסידיות לשלטון המקומי למימון תכניות הגנה על תעסוקה לעובדים לא קבועים ולעובדים יומיומיים. השלטון המקומי משלם למשקי בית שהכנסתם מועטה, לעובדים שאינם קבועים ולמובטלים ולעסקים קטנים סכומים עד KRW 527,00.

תמיכה כספית לחברות שנפגעו מירידת הביקוש: האסיפה הלאומית של קוריאה העבירה הצעת חוק נוספת לתקציב בשווי של יותר מטריליון KRW כדי לעזור להילחם נגד נגיף הקורונה, הכולל תמיכות למשקי בית עם הכנסות נמוכות ולעסקים קטנים. במשך ששת החודשים הראשונים של השנה יופחתו 50% ממס ההכנסה ומס החברות עבור בעלי הבית שמורידים מרצונם את שכר הדירה של בעל העסק הקטן. עבור נכסים בבעלות המדינה, דמי השכירות יופחתו לשליש עד סוף השנה הנוכחית. הרחבת הלוואות בריבית נמוכה לעסקים קטנים.

סיוע לעובדים חסרי ביטחון מבחינה כלכלית להישאר בבתיהם: השעיית תשלומי חשבונות ביתיים, כולל חשמל.

3.9. הולנד⁵

תאריך עדכון 26 במרס 2020

צעדי מדיניות שנקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: בתי ספר, גני ילדים, אוניברסיטאות, מסעדות ובתי קפה סגורים. החל מ-23 במרס כל התקהלות אסורה. כמו כן, יש הנחיות לשמירת מרחק בחנויות, איסור על קבלת טיפולים פרטניים כגון: מספרה וטיפול קוסמטי והחל מ-18 במרס הגבולות סגורים למשך 30 יום לנסיעות לא חיוניות. עבור ילדים שלפחות אחד מהוריהם מוגדר עובד חיוני בתחומי הבריאות, החינוך, המזון, התחבורה והמגזר הציבורי מוצעות מסגרות חינוך ושמירת ילדים ללא תשלום. הולנד מעודדת עובדים לעבוד מרחוק, אך לא פורט כיצד.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: המדינה תשלם לעצמאים קצבת השלמת הכנסה (Complementary income support) בגובה של 1,500 אירו לחודש. קצבה זו תשולם במשך שלושה חודשים וקבלתה אינה מצריכה עמידה במבחן הכנסות/נכסים של מקבל הקצבה או בן/בת הזוג. בנוסף ניתן לקבל הלוואה בריבית מופחתת בגובה של עד 10,157 אירו.

סיוע לחברות לצורך הסתגלות ושימור מקומות עבודה: מעסיק שבשל משבר הקורונה מחזור עסקיו יפחת ב-20% ומעלה יכול לבקש סיוע במימון עלות שכרם של עובדיו בגובה של עד 90% מעלות שכרם (בכפוף לשיעור המחזור שנפגע). סיוע זה יינתן במשך שלושה חודשים בתנאי שאף אחד מהעובדים לא יפוטרו בתקופה זו מסיבות כלכליות.

סיוע כלכלי לחברות שנקלעו למצוקה: הולנד מציעה לעסקים פטור ממיסים מסוימים; הלוואות גישור זמניות לעסקים קטנים ובינוניים; ומעניקה לעסקים שנפגעו מאוד בעקבות משבר הקורונה, כגון עסקים בתחומי המלונאות, התרבות והנסיעות, מענק חד-פעמי בגובה 4,000 אירו, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים.

⁵ Government information for entrepreneurs, The [coronavirus](#) and your company: government measures to help businesses, Accessed: 29 march 2020.

3.10. ספרד

מועד עדכון: 17 במרץ 2020.

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: סגר הדוק למעט שירותים חיוניים; בתי הספר והאוניברסיטאות סגורים, הגבלות נסיעה, איסור על כינוסים גדולים. אפשרות לעבודה מהבית אם ניתן, ושעות עבודה גמישות להורים לילדים.

תמיכה כלכלית (חלף שכר) לעובדים חולים ובני משפחתם: מקרים של עובדים שנדבקו בנגיף, או עובדים הנדרשים לשהות בבידוד ייחשבו כתאונת עבודה. הגדרה זו מאפשרת לעובדים שכירים ועצמאיים להיות זכאים לגמלה מחליפת שכר זמנית מהביטוח הלאומי בשיעור 75% משכרם הרגיל, לעומת 60% המשולמים בגין ימי מחלה, והזכאות היא מהיום הראשון להיעדרות מהעבודה.

תמיכה כלכלית בעובדים בבידוד שלא יכולים לעבוד מהבית: התמיכה הניתנת לעובדים חולים או בבידוד הורחבה גם לעובדים במגזרים מסוימים בסקטור הציבורי.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: זכאות אוטומטית לדמי אבטלה בתקופת המשבר, לרבות ביטול תקופת המינימום הנדרשת לזכאות בשגרה; דחייה של שישה חודשים בתשלומי מיסים לעצמאיים; תוכניות תמיכה ופיצוי נרחבים מטעם הביטוח הלאומי לעצמאיים, כך למשל עצמאיים שחוו ירידה של לפחות 75% ביחס לתקופה הקודמת זכאים לסבסוד הניתן בשגרה לעסקים מבוטחים שנסגרו.

סיוע לחברות להתאים את זמן העבודה ולשמור על משרות: הקלה בירוקרטית למעסיקים באפשרות לצמצם את היקף העבודה של המועסקים, ופטור מתשלום דמי ביטוח לאומי של המעסיקים.

תמיכה כספית לחברות שנפגעו מירידת הביקוש: דחייה בתשלומי החזר של הלוואות מדינה שניתנו לחברות ועסקים קטנים. העמדת 200 מיליארד אירו (20% מהתמ"ג) בהשתתפות המדינה (117 מיליארד) והמגזר הפרטי לסיוע באמצעות ערבויות וסיוע לחברות שנקלעו לקשיים כלכליים.

סיוע לעובדים חסרי ביטחון מבחינה כלכלית להישאר בבתיהם: השעיה של פינויים מדיוור בגין המצב; דחייה בתשלומי משכנתאות לעובדים שנפגעו בצורה חמורה כתוצאה מהמשבר; איסור על חברות שירותים להפסיק מתן שירותים חיוניים למשפחות פגיעות בגין המצב.

3.11. צרפת

מועד עדכון: 25 במרץ 2020.

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: ננקטו אמצעי הסגר קפדניים כולל קנסות בגין הפרה, רק חנויות חיוניות נשארות פתוחות. יש צורך באישור מיוחד בכדי לצאת מהבית, אחרת ניתן לקבל קנס. עידוד עבודה מהבית כאשר ניתן.

תמיכה כלכלית (חלף שכר) לעובדים חולים ובני משפחתם: עובדים שיצטרכו להישאר בבית כדי לטפל בילדיהם יקבלו כיסוי מלא של חופשת מחלה בתשלום (ללא השתתפות המעסיק).

סיוע בהתמודדות עם צרכי טיפול בלתי צפויים: הורים שנפגעו מהסגירה של בית הספר או מבידוד עצמי יהיו זכאים לחופשת מחלה בתשלום אם לא ניתן למצוא הסדרי טיפול או עבודה חלופיים (למשל עבודה מרחוק). חלק מבתי הספר ומתקני הטיפול בילדים נותרים פתוחים עם צוות בסיסי, במטרה לדאוג לילדים של עובדי שירותים חיוניים.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: הקמת קרן סולידריות לחברות קטנות. כיסוי של עסקים קטנים מאוד (מחזור עד 1 מיליון אירו), עובדים עצמאים ויזמי מיקרו שחווים ירידה חדה מאוד במחזור (ירידה של 70% בין מרץ 2019 למרץ 2020) או בכפוף לסגירה מנהלית. מובטלים ימשיכו לקבל את הטבותיהם ותקופת ההסגר לא תיספר בחישובי זכויות דמי האבטלה. ישולם שכר לעובדי סוכנות זמניים (עובדי קבלן) עבור כל משך המשימה, כפי שתוכנן במקור, גם אם הם לא יכולים לעבוד בגלל אמצעי ההסגר.

סיוע לחברות להתאים את זמן העבודה ולשמור על משרות: הארכת "תוכניות עבודה לזמן קצר" באמצעות כיסוי גבוה יותר של תשלומי עובדים (100% בשכר המינימום ו-84% מהשכר גבוה יותר עד לכל היותר פי 4.5 משכר המינימום⁶) ללא צורך בהשתתפות המעסיק ומתן תקופה של שלושים יום לחברות להגשת בקשתן, ניתן להגיש רטרואקטיבית; קרן הסולידריות תכסה עד 80% מהרווח הנקי שלהן. החרגה מסך שעות העבודה המרביות כדי לאפשר לשירותים חיוניים לעבוד שעות נוספות במידת הצורך. חברות רשאיות לשלוח את כל העובדים לחופשה שנתית.

תמיכה כספית לחברות שנפגעו מירידת הביקוש: דחיה של דמי ביטוח סוציאלי ותשלומי מס הכנסה אישיים/חברות עבור חברות ויזמים, ופטורים מתשלומים אלה על בסיס כל מקרה לגופו. ערבויות ציבוריות של עד 300 מיליארד אירו (12.4% מהתמ"ג) להלוואות לעסקים.

⁶ שכר המינימום בצרפת הוא 1,539.4 אירו לחודש ברוטו ו-1,185.35 אירו נטו (מבוסס על 35 שעות בשבוע ו-151.67 שעות בחודש). כלומר תקרת שכר ברוטו היא 6.477.3 אירו בחודש.

Eurostat, [Monthly minimum wages](#), accessed: March 29, 2020

צעדים בנושא פיטורים על רקע כלכלי: פיטורים על רקע כלכלי יהיו נתונים לבדיקה מוגברת על מנת למנוע אותם. הממשלה הודיעה גם כי תשלול הרשאה לכל הפיטורים שצריכים לקבל אישור מהרשות המנהלית (לרוב פיטורים קולקטיביים בחברות עם 50 עובדים ומעלה).

סיוע לעובדים חסרי ביטחון מבחינה כלכלית להישאר בבתיהם: הארכת ההשעיה העונתית של פינוי מגורים (בגין תקופת החורף). הממשלה דרשה חדרי מלון לאנשים חסרי בית שימשו להסגר. הרחבת דיור חירום המוצע בתקופת החורף; בנוסף, 7,000 מיטות שהיו זמינות בעבר רק בתקופת החורף, יהיו זמינות לכל אורך השנה.

3.12. קנדה

מועד עדכון: 26 במרץ 2020.

צעדי מדיניות שנוקטו לצמצום ההדבקה מנגיף הקורונה: בתי הספר והאוניברסיטאות סגורים, מגבלות נסיעה, איסור על התכנסויות גדולות. במידת האפשר, התאמת מדיניות להפחתת הקשרים החברתיים, כגון: שעות עבודה גמישות, זמני התחלה שונים, סידורי עבודה, שימוש בדוא"ל ובוועידה טלפונית. המעסיקים אחראים לשמירה על בריאותם ובטיחותם של העובדים בעבודה. הם נדרשים ליישם אמצעי מיגון ומניעה כדי להבטיח שעובדים לא יהיו חשופים לתנאים העלולים להזיק לבריאותם או לבטיחותם במהלך העבודה.

תמיכה כלכלית (חלף שכר) לעובדים חולים ובני משפחתם: מדיניות חופשת מחלה גמישה במטרה לתמוך בעובדים בבידוד עצמי כאשר הם חולים. מדיניות זו כוללת השעיית הצורך ברישומים רפואיים והפחתת העומס על מערכת בריאות. ויתור על תקופת ההמתנה של שבוע המזכה בקצבאות מחלת ביטוח תעסוקה.

תמיכה כלכלית בעובדים בבידוד שלא יכולים לעבוד מהבית: קצבאות דמי מחלה עבור המבוטחים בביטוח תעסוקה מספקות עד 15 שבועות של חלף שכר וזמינות לתובעים הזכאים שאינם מסוגלים לעבוד בגלל מחלה או בידוד, כדי לאפשר להם זמן להחלים ולחזור לעבודה.

סיוע בהתמודדות עם צרכי טיפול בלתי צפויים: העלאה זמנית של קצבאות ילדים.

תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים: תמיכה כספית למי שאינו זכאי לביטוח תעסוקה או שאין לו גישה לחופשת מחלה בתשלום (עד 900 דולר קנדי דו-שבועי למשך 15 שבועות). גמלת תמיכת חירום נוספת לעצמאים ולעובדים במשרה חלקית שאינם זכאים לביטוח תעסוקה. הממשלה הפדרלית תספק לעובדים שהכנסותיהם נפגעו בגלל מגפת הקורונה 2,000 דולר לחודש במשך ארבעת החודשים הקרובים במסגרת "הטבת תגובת החירום" בקנדה (Canada Emergency Response Benefit).

סיוע לחברות להתאים את זמן העבודה ולשמור על משרות: תוכנית התגובה הכלכלית של ממשלת קנדה למגפת הקורונה מספקת תמיכה ישירה לעובדים ולעסקים קנדיים עד 27

מיליארד דולר קנדי. האמצעים מאפשרים למעסיקים זכאים לשמר עובדים מיומנים ולעובדים להישאר מועסקים במהלך ההאטה הזמנית בעסקים בגלל המגפה.

תמיכה כספית לחברות שנפגעו מירידת הביקוש:

במסגרת תוכנית ההצלה אושרו שני צעדים:

הלוואות: תוכנית זמינות לאשראי עסקי (BCAP) תאפשר לספק תמיכה נוספת ביותר מ-10 מיליארד דולר קנדי על ידי Export-I Business Development Bank of Canada (BDC) ו-Development Canada (EDC), המכוונות בעיקר לעסקים קטנים ובינוניים. תמיכות אשראי ונזילות באמצעות תאגידים פיננסיים פדרליים (financial Crown corporations), הבנק המרכזי (הפחית את הריבית ל-0.75%), OSFI, CMHC ומלווים מסחריים - בעלות משוערת של כ-500 מיליארד דולר קנדי.

דחיית תשלומי מס הכנסה: סוכנות ההכנסות בקנדה תאפשר לכל העסקים לדחות את תשלומי מס הכנסה עד לספטמבר 2020.

סיוע לעובדים חסרי ביטחון מבחינה כלכלית להישאר בבתיהם: ננקטים כמה כלי מדיניות, כלהלן:

- תאגיד המשכנתאות והדיור בקנדה (CMHC) השיק תוכנית מתוכננת לרכישת משכנתאות מבוטחות, לפיה הממשלה תרכוש עד 50 מיליארד דולר תמהיל משכנתאות מבוטחות באמצעות CMHC במטרה לספק מימון יציב לבנקים ולמלווים למשכנתאות כדי להבטיח המשך הלוואות לצרכנים ועסקים קנדיים.
- השעיה זמנית של הודעות פינוי בגין אי תשלומי משכנתאות בכמה מחוזות (למשל אונטריו).
- הכפלה של "תכנית הגעה לבית" המספקת מימון לחסרי בית והקמת קרן לסיוע לקהילות ילידיות.

נספח א' - הצעדים שנוקטו במדינות השונות לפי תחומי הסיוע⁷

מדינה	מועד עדכון	צעדי הגבלה	צמצום חשיפת עובדים במקום העבודה	תמיכה כלכלית בעובדים חולים ובני משפחתם	תמיכה כלכלית בעובדים שאינם יכולים לעבוד מהבית	סיוע למשפחות בגין צרכי טיפול בילדים	תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים	תמיכה בחברות לצורך ביצוע התאמות ושימור מקומות עבודה	סיוע כלכלי לחברות שנפגעו	צעדים כנגד פיטורי עובדים מסיבות כלכליות	סיוע לעובדים שנפגעו בשימור מקום מגוריהם
1 אוסטריה	23 במרץ	✓	✓			✓	✓	✓	✓		
2 אוסטרליה	24 במרץ	✓					✓	✓	✓		
3 איטליה	17 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4 איסלנד	16 במרץ	✓		✓		✓			✓		
5 אירלנד	23 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
6 אסטוניה	17 במרץ	✓	✓					✓			
7 בלגיה	18 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓
8 גרמניה	27 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
9 דנמרק	25 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
10 דרום קוריא	24 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
11 הולנד	26 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
12 הונגריה	19 במרץ	✓	✓						✓		

⁷ OECD, [Supporting people and companies to deal with the Covid-19 virus: Options for an immediate employment and social-policy response](#), March 20th 2020.

מדינה	מועד עדכון	צעדי הגבלה	צמצום חשיפת עובדים במקום העבודה	תמיכה כלכלית בעובדים חולים ובני משפחתם	תמיכה כלכלית בעובדים שאינם יכולים לעבוד מהבית	סיוע למשפחות בגין צרכי טיפול בילדים	תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים	תמיכה בחברות לצורך ביצוע התאמות ושימור מקומות עבודה	סיוע כלכלי לחברות שנפגעו	צעדים כנגד פיטורי עובדים מסיבות כלכליות	סיוע לעובדים שנפגעו בשימור מקום מגוריהם
13 יוון	19 במרץ	✓		✓			✓		✓		✓
14 יפן	16 במרץ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓
15 ישראל	19 במרץ	✓	✓				✓				
16 לוקסמבורג	20 במרץ	✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓
17 לטביה	23 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
18 ליטא	19 במרץ	✓		✓		✓	✓	✓	✓		
19 מקסיקו	24 במרץ	✓									
20 נורבגיה	27 במרץ	✓					✓	✓	✓		
21 ניו זילנד	24 במרץ	✓	✓				✓	✓	✓		✓
22 סלובניה	19 במרץ	✓				✓					
23 סלובקיה	18 במרץ	✓					✓		✓		✓
24 ספרד	17 במרץ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
25 פולין	18 במרץ	✓					✓	✓	✓		
26 פורטוגל	20 במרץ	✓				✓	✓	✓	✓		

מדינה	מועד עדכון	צעדי הגבלה	צמצום חשיפת עובדים במקום העבודה	תמיכה כלכלית בעובדים חולים ובני משפחתם	תמיכה כלכלית בעובדים שאינם יכולים לעבוד מהבית	סיוע למשפחות בגין צרכי טיפול בילדים	תמיכה כלכלית בעובדים שאיבדו את מקום עבודתם ובעצמאיים	תמיכה בחברות לצורך ביצוע התאמות ושימור מקומות עבודה	סיוע כלכלי לחברות שנפגעו	צעדים כנגד פיטורי עובדים מסיבות כלכליות	סיוע לעובדים שנפגעו בשימור מקום מגוריהם
27 פינלנד	24 במרץ	✓				✓	✓		✓	✓	
28 צ'ילה	24 במרץ	✓		✓	✓						
29 צ'כיה	27 במרץ	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		
30 צרפת	25 במרץ	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓
31 קנדה	27 במרץ	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓
32 שבדיה	26 במרץ	✓		✓					✓		
33 שוויץ	27 במרץ	✓	✓			✓	✓	✓	✓		
שיעור מתוך 36 מדינות		92%	58%	53%	36%	58%	81%	64%	83%	11%	39%

נספח ב' - מספר החולים ושיעורי התחלואה במדינות שונות

מדינה	מספר חולים מאובחנים (נכון לדוח ארגון הבריאות העולמי מתאריך ה-28 במרס 2020) ⁸	שיעור חולים מאובחנים למיליון איש ⁹ (2020) ⁸
איטליה	86,498	1,392
ספרד	64,059	1,308
אוסטריה	7,697	879
גרמניה	48,582	603
הולנד	8,603	504
צרפת	32,542	485
אירלנד	2,121	423
דנמרק	2,046	365
בריטניה	14,547	222
דרום קוריאה	9,478	185
אוסטרליה	3,635	156
קנדה	4,018	113

⁸ Who, [coronavirus disease 2019 \(covid-19\) situation report-68, 28 march 2020](#), Accessed: 29 march 2020.

⁹ השיעור מחושב על בסיס היקף האוכלוסייה לשנת 2017 כפי שמפורסם באתר:

CIA, The World Fact Book, [COUNTRY COMPARISON :: POPULATION](#), , Accessed: 29 march 2020.